

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Adresatams pagal sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL APLINKOS MINISTRO ĮSAKYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Aplinkos ministerija teikia išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymo Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Projektas Nr. 2) (toliau kartu – Projektai).

Projektas Nr. 1 parengtas siekiant:

1. patikslinti nuostatas, susijusias su 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2193 dėl tam tikrų teršalų, išmetamų į orą iš vidutinio dydžio kurą deginančių įrenginių, kiekio apribojimo (toliau – Direktyva 2015/2193) reikalavimais, įsigaliosiančiais didesnės kaip 5 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios esamiems kurą deginantiesiems įrenginiams nuo 2024-01-01 (prievolė turėti leidimą ar įregistruoti) ir nuo 2025-01-01 (ribinių verčių ir kitų reikalavimų taikymas), nuo 1 MW iki 5 MW – atitinkamai nuo 2029-01-01 ir 2030-01-01;

2. išspręsti praktinio taikymo problemas, susijusias su prievolę atlikti teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimus teikiant paraišką pakeisti taršos leidimą, turintį specialiąją dalį „Aplinkos oro taršos valdymas“, kai šis pakeitimas nedaro neigiamo poveikio aplinkos oro kokybei (oro teršalų sklaidai);

3. patikslinti nuostatas dėl prievolės turėti kvapų dalį naftos ir naftos produktų krovos ir sandėliavimo veikloms, atsisakyti perteklinės prievolės turėti taršos leidimą medienos ir medienos produktų cheminio apdorojimo veiklai;

4. patikslinti nuostatas, susijusias su terminu, iki kada kasmet veiklos vykdytojas privalo atsiskaityti apyvartiniais taršos leidimais (toliau – ATL) už išmestą šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) kiekį. Pakeitimai susiję su 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/959, kuria iš dalies keičiama Direktyva [2003/87/EB](#), nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje, ir Sprendimas (ES) 2015/1814 dėl Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos rinkos stabilumo rezervo sukūrimo ir veikimo (toliau – Direktyva (ES) 2023/959), (Direktyvos (ES) 2023/9591 straipsnio 21 dalis, kuria keičiama Direktyvos [2003/87/EB](#) 12 straipsnio 3 dalis).

Projektas Nr. 2 parengtas siekiant:

1. išspręsti praktinio taikymo problemas, susijusias su prievolę atlikti teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimus teikiant paraišką pakeisti taršos leidimą, kai šis pakeitimas nedaro neigiamo poveikio aplinkos oro kokybei (oro teršalų sklaidai);

2. patikslinti nuostatas, susijusias su terminu, iki kada kasmet veiklos vykdytojas privalo atsiskaityti ATL už išmestą ŠESD kiekį. Pakeitimai susiję su Direktyvos (ES) 2023/959 1 straipsnio 21 dalimi, kuri keičia Direktyvos [2003/87/EB](#) 12 straipsnio 3 dalį.

Pagal Direktyvos 2015/2193 5 straipsnio 2 dalį be leidimo (ar registracijos) nuo 2024 m. sausio 1 d. negali būti eksploatuojamas joks esamas vidutinis kurą deginantis įrenginys (pradėtas eksploatuoti iki 2018 m. gruodžio 20 d.) (toliau – VKDĮ), kurio vardinė šiluminė galia didesnė kaip 5 MW (toliau – didesni kaip 5 MW VKDĮ), nuo 2029 m. sausio 1 d. – joks esamas VKDĮ, kurio vardinė šiluminė galia mažesnė arba lygi 5 MW (toliau – mažesni kaip 5 MW VKDĮ). Pagal direktyvos 6 straipsnio 2 dalį didesniuose kaip 5 MW VKDĮ direktyvos II priede nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių turi būti laikomasi nuo 2025 m. sausio 1 d., mažesniuose kaip 5 MW VKDĮ – nuo 2030 m. sausio 1 d.

Galiojančio Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymo Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas dėl TL taisyklių) 2.17.1 papunktyje nustatyta prievolė turėti leidimą nuo 2024-01-01 ir iki šios datos pakeisti išduotus leidimus nustatant juose griežtesnes nuo 2025-01-01 įsigaliosiančias normas. Aplinkos apsaugos agentūrai kyla praktinių problemų taikant Įsakymo dėl TL taisyklių 2.17.1 papunktį ir Įsakymu dėl TL patvirtintų Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių (toliau – TL taisyklės) 17.2 papunktį. Pradėjus TL sąlygų peržiūrą ir veiklos vykdytojams pateikus reikalavimus pasikeisti TL, stebima tendencija, kai veiklos vykdytojai prašo pratęsti terminus paraiškos rengimui, motyvuodami, kad reikia papildomos informacijos, duomenų surinkimas ir gavimas, teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimai ir ataskaitų rengimas, kai griežtinamos leidimo sąlygos ir mažinama tarša dėl pasikeitusių teisės aktų reikalavimų, labai ilgina paraiškos leidimo keitimui parengimo laiką ir sąnaudas, nes veiklos vykdytojai tokių skaičiavimų patys atlikti negali, priversti kreiptis į dokumentų rengėjus, turinčius reikalingas kompiuterines programas, kurie dar turi gauti foninio aplinkos oro užterštumo ir meteorologinius duomenis. Gauta informacija, kad dokumentų rengėjai dėl padidėjusio darbo krūvio, susijusio su paraiškų leidimų pakeitimams rengimu, ir dėl laiko sąnaudų reikiamų duomenų gavimui, teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimų atlikimui ir informinimui nebespėja vykdyti veiklos vykdytojų užsakymų. Pagal galiojančią reguliavimą veiklos vykdytojai, eksploatuojantys didesnės kaip 5 MW vardinės (nominalios) šiluminės galios kurą deginančius įrenginius, iki 2024-01-01 turėtų pasikeisti 76 taršos leidimus ir 28 taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus, iš kurių tik 40 proc. pradėtos vykdyti ar vykdomos leidimų pakeitimo procedūros, todėl kyla rizika, kad dėl išvardintų priežasčių iki 2024-01-01 nebus visiškai įgyvendintas Įsakymo 2.17.1 papunktis.

Atsižvelgdama į kylančias praktines problemas, Aplinkos ministerija pakartotinai įvertino Direktyvos 2015/2193 nuostatas, susijusias su prievole VKDĮ eksploatavimui turėti leidimą ir laikytis direktyvoje nustatytų išmetamų teršalų ribinių verčių. Atsižvelgusi į tai, kad Direktyva 2015/2193 nenustato prievolės iki 2023-12-31 nustatyti leidimuose sąlygų, atitinkančių griežtesnes, nuo 2025-01-01 privalomas normas, siūlo pakeisti Įsakymą dėl TL taisyklių ir nustatyti prievolę iki 2024-12-31 pakeisti galiojančių taršos leidimų sąlygas sąlygomis, kurios privalo būti taikomos nuo 2025-01-01 veiklos vykdytojams, kurie taršos leidimą atitinkamam įrenginiui turi pagal dabartinius TL taisyklių kriterijus), ir nustatyti prievolę Aplinkos apsaugos agentūrai iki 2024-06-30 informuoti veiklos vykdytojus apie poreikį keisti leidimus, tokiu būdu užtikrinant tinkamą taršos leidimų pakeitimą laiku. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma paaiškinti, kokiais terminais ir kokios sąlygos turi būti nustatomos leidimuose. Atitinkamai siūloma patikslinti 1 priede nustatytus kurą deginančių įrenginių, kuriems privaloma turėti TL, kriterijus.

Atsižvelgiant į tai, kad TL taisyklėse ir Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TIPK taisyklės), nenustatyta aiškių kriterijų, kokiais atvejais keičiant taršos leidimo sąlygas privaloma (ar neprivaloma) atlikti pakartotinį teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimą, ir tai, kad griežtinant leidimo sąlygas (pvz., dėl ES ar nacionaliniais teisės sugriežtinamų reikalavimų) ar jų nekeičiant (pvz., leidimas keičiamas dėl į aplinkos orą išmetam teršalų kiekiui poveikio neturinčių priežasčių) natūraliai teršalų sklaida aplinkos oro kokybei turi teigiamą poveikį ar poveikio neturi, siūloma nustatyti, kad kai nekeičiami teršalai ir jiems nustatyti leistinos taršos vienkartiniai ir metiniai dydžiai

ir (ar) sumažinamas nurodytų išmetamų teršalų skaičius, ir (ar) nurodytiems išmetamiems teršalams leidime nustatomi griežtesni leistinos taršos vienkartiniai ir (ar) metiniai dydžiai į aplinkos orą išmetamiems teršalams, bet nesikeičia taršos šaltinių fiziniai duomenys, kurie blogintų išmetamų teršalų sklaidos rezultatus, neprivaloma pakartotinai atlikti teršalų sklaidos aplinkos ore skaičiavimo. Todėl pagreitės leidimų keitimo procedūros, trumpės paraiškų rengimo laikas, sumažės veiklos vykdytojų išlaidos.

Atsižvelgiant į tai, kad išsiskiria Aplinkos ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūros, Nacionalinio visuomenės centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC), veiklos vykdytojų ir dokumentų rengėjų nuomonė dėl TL taisyklių 1 priedo 1 priedėlio 12 punkto taikymo, siūloma patikslinti, kada vykdant naftos ir naftos produktų krovą ir sandėliavimą privaloma turėti specialiąją kvapų dalį. Siūloma nustatyti ribinius dydžius saugomiems naftos ir (ar) jos produktų kiekiam (nustatant griežtesnį ribinį dydį didesnę kvapų sklaidą sukeliančiam mazutui ir skalūnų alyvai), patikslinant, kad kvapų dalį naftos ir (ar) naftos produktų krovai privaloma turėti tik šią veiklą vykdančiuose terminaluose¹.

Taikant TL taisyklių 1 priedo 2.4.13² papunktyje nurodytą kriterijų, kyla neaiškumų, kokius procesus apima medienos ir medienos produktų cheminis apdorojimas, ar jis apima dažymą ir lakavimą. Atsižvelgiant į tai, kad organinius tirpiklius naudojančios įrenginiai (skirti ir dažymui, impregnavimui, lakavimui) privalo būti registruojami vadovaujantis Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 620 „Dėl Lakiųjų organinių junginių, susidarančių naudojant tirpiklius tam tikrų veiklos rūšių įrenginiuose, emisijos ribojimo tvarkos patvirtinimo“, ir siekiant išvengti dvigubo reguliavimo kai kurioms ūkinėms veikloms, siūloma atsakyti minėtos kriterijaus dalies kaip perteklinės. Pažymėtina, kad vadovaujantis Mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 4 straipsniu, mokestis už aplinkos teršimą iš stacionarių taršos šaltinių mokamas eksploatuojant ir įregistruotus, ir leidimą turinčius įrenginius,

Atsižvelgiant į Direktyvos (ES) 2023/959 reikalavimus, keičiasi terminas, iki kada kasmet būtina atsiskaityti ATL už išmestą ŠESD kiekį. Kadangi TL taisyklių 2 priedo 9 priedėlyje ir TIPK taisyklių 4 priedo 1 priedėlyje esančiose deklaracijose pateikiamas įsipareigojimas nustatytais terminais deklaruoti per praėjusius kalendorinius metus į atmosferą išmestą ŠESD kiekį, teikti ataskaitas ir kiekvienais kalendoriniais metais iki balandžio 30 d. atsakyti ŠESD apyvartinių taršos leidimų kiekiui, kuris yra lygiavertis per praėjusius kalendorinius metus išmestam į atmosferą anglies dioksido kiekiui, išreikštam tonomis, ir (ar) anglies dioksido ekvivalento kiekiui, būtina balandžio 30 d. terminą pakeisti į rugsėjo 30 d. terminą.

Priėmus Projektus, tikėtinas teigiamas poveikis:

- aiškesnis reglamentavimas;
- atsisakoma perteklinių reikalavimų ir dubliavimo;
- sumažinama administracinė ir prisitaikymo našta;
- užtikrinamas tinkamas ES teisės reikalavimų įgyvendinimas.

Įsakymų projektai neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Projektai nenotifikuotini Europos Komisijai vadovaujantis Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Projektu Nr. 1 perkeliama Direktyvos 2015/2193 5 straipsnio 1 ir 2 dalys, Projektu Nr. 1 ir Projektu Nr. 2 Direktyvos (ES) 2023/959 1 straipsnio 21 dalis

¹ Vadovaujantis Prekybos naftos produktais taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1-41 „Dėl Prekybos naftos produktais taisyklių patvirtinimo“, terminalas (sandėlis) – specialiai įrengtų pakrovimo ir iškrovimo įrenginių, talpyklų, kitų įrenginių bei statinių kompleksas, naudojamas naftos produktams ir bioproduktams priimti, laikyti, degalų mišiniam ruošti (sumaišyti) ir mobiliosioms talpykloms pripildyti.“

² 2.4.13. medienos ir medienos produktų pjaustymas, smulkinimas, malimas, šlifavimas, obliavimas, kai apdirbimo pajėgumas didesnis kaip 10 000 m³ per metus, ar cheminis apdorojimas, kai chemiškai apdorojama daugiau 1000 m³ per metus.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Projektams įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Projektuose nėra naujų sąvokų.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Įsakymų projektuose neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Projektai skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Išvadą dėl Projektų prašome pateikti per 10 darbo dienų nuo jų paskelbimo TAIS. Per nurodytą terminą negavę pastabų ir pasiūlymų, laikysime, kad Projektams pritariate.

Projektus parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnioji patarėja Beata Vilimaitė Šilobritienė (tel. +370 645 89 487, el. p. beata.silobritiene@am.lt), patarėja Dalia Židonytė (tel. +370 695 40 243, el. p. dalia.zidonyte@am.lt), patarėjas Paulius Žvirblis (tel. +370 695 28 551, el. p. paulius.zvirblis@am.lt), Klimato politikos grupės (vadovas – Vilija Augutavičienė, tel. +370 686 17 484, el. p. vilija.augutaviciene@am.lt) vyresnysis patarėjas Tomas Aukštinaitis (tel. +370 610 79 985, el. p. tomas.aukstinaitis@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Projektas Nr. 1, 5 lapai.

2. Projekto Nr. 1 lyginamasis variantas, 5 lapai.

3. Projektas Nr. 2, 2 lapai.

4. Projekto Nr. 2 lyginamasis variantas, 2 lapai.

5. Projekto Nr. 1 antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.

6. Projekto Nr. 2 antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

7. Direktyvos 2015/2193 ir Projekto Nr. 1 atitikties lentelė, 2 lapai.

8. Direktyvos [2003/87/EB](#) atitikties lentelė, 2 lapai.

9. Projektu Nr. 1 galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita.

10. Projektu Nr. 2 galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

B. Vilimaitė Šilobritienė, +370 645 89 487, el. p. beata.silobritiene@am.lt

D. Židonytė, +370 695 40 243, el. p. dalia.zidonyte@am.lt

P. Žvirblis, +370 695 28 551, el. p. paulius.zvirblis@am.lt

T. Aukštinaitis, +370 610 79 985, el. p. tomas.aukstinaitis@am.lt

Adresatų sąrašas

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Energetikos ministerijai

Teisingumo ministerijai

Sveikatos apsaugos ministerijai

Žemės ūkio ministerijai

Aplinkos apsaugos agentūrai

Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos

Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrai prie Sveikatos apsaugos ministerijos

Specialiųjų tyrimų tarnybai

Lietuvos pramonininkų konfederacijai

Žemės ūkio rūmams